

Näkeminen ja silmäterveys NÄE ry

Lausunto

24.02.2021

Asia: VN/2629/2021

Lausuntopyyntö yritysten määräaikaista kustannustukea koskevan lain (508/2020) muuttamisesta

1. Tukikaudeksi esitetään 1.11.2020-28.2.2021. Pidättekö neljän kuukauden tukikautta sopivana ajanjaksona, ottaen huomioon, että vertailukausi on 1.11.2019-29.2.2020?

Optikkoliikkeiden, niissä toimivien silmälääkärivastaanottojen ja silmälaboratorioiden sekä optisen alan tukkukauppaa harjoittavien yritysten kannalta vertailukautta tulisi tarkastella suoran kuukausikohtaisen vertailun lisäksi huomioiden COVID-19-pandemian kumulatiivinen vaikutus liiketoimintaan.

2. Toimialarajaus esitetään pidettäväksi ennallaan, mutta valtiokonttori voi myöntää tukea harkinnanvaraisesti yritykselle, jonka liikevaihto on laskenut Covid-pandemiaan liittyvistä syistä. Pidättekö toimialarajauksen säilyttämistä hyvänä, ottaen huomioon, että asetuksessa määriteltyjen toimialojen ulkopuoliset yritykset voivat hakea tukea myös?

On hyvä asia, että toimialarajauksesta voidaan myös poiketa, sillä Covid-pandemian yritysکوhtaiset ja alueelliset vaikutukset voivat yhden toimialan sisällä erota paljonkin toisistaan.

3. Tuen saamisen edellytyksenä on, että yrityksen liikevaihto on laskenut 30 % vertailukauteen verrattuna. Onko 30 prosenttia sopiva tuen määräytymisen edellytyksenä?

Tuen käyttökelpoisuutta tulisi parantaa siten, että liikevaihdon laskun rajan olisi alempana. Lisäksi tulisi huomioida Covid-pandemian kumulatiivinen vaikutus yritysten liikevaihdon kehityksessä. Jo pitkäaikainen noin 20 % liikevaihdon lasku aiheuttaa niin optikkoliikkeille kuin optisen alan tukkukaupoille erittäin massiivisia taloudellisia vaikeuksia. Rajoitusten - ja niitä seuranneet kuluttajakäyttäytymisen muutokset ovat aiheuttaneet merkittävää kuukausikohtaista liikevaihdon volatiliiteettia. Siksi tarkkaan rajattu kalenterikuukausiin perustuva vertailukausi ja kiinteä liikevaihdon laskuprosentti ovat ongelmallisia.

Kuukausikohtaisen tarkastelun rinnalla tulisi ehdottomasti laatia tukimallit, joilla voidaan ottaa huomioon yksitaisen toimialan ja sen yritysten koko pandemian aikainen kumulatiivinen kehitys yksittäisten kalenterikuukausien rinnalla.

4. Tuen enimmäismääräksi ehdotetaan 1 000 000 euroa. Onko enimmäismäärän taso mielestänne riittävä?

Ei lausuttavaa.

5. Joustamattomat kustannukset

Valtiokonttori voi hyväksyä joustamattomat kulut yrityksen ilmoituksen mukaan ja joustamattomien kulujen määritelmää tarkennettaisiin esityksessä ja perusteluissa. Onko joustamattomien kulujen määritelmä riittävä ja kattaako se riittävässä määrin yrityksille syntyneitä joustamattomia kustannuksia?

Joustamattomiin kuluihin tulisi lisätä toimialakohtaiset viranomaismaksut, kuten lupa- ja valvontamaksut.

6. Kustannustuen laskentakaava

Kustannustuki lasketaan laissa määritellyllä laskentakaavalla. Jos laskentakaavalla määritelty tuen määrä jää alle 2000 euron, esitetään, että kustannustukena maksetaan 2000 euroa, edellyttäen että yrityksen kulut tukikaudella ovat yli 2000 euroa ja että yritys täyttää muut tuen edellytykset. Muutoksen tavoitteena on kohdentaa tukea entistä paremmin pieniin yrityksiin, ml. yksinyrittäjät, jotka aiemmilla tukikausilla ovat jääneet tuen ulkopuolelle, koska tuen määrä on jäänyt alle määritellyn alarajan. Ministeriö pyytää näkemystänne erityisesti siitä, näettekö tuen tällä tavalla kohdentuvan paremmin pienille yrityksille ja yksinyrittäjille.

Kustannustukiesitys on hyvä ja kannatettava jatko aiemmille. Erityisesti työnantaja-asemassa olevissa, silmäterveydenhuollon palveluita tuottavissa optikkoliikkeissä on ongelmana toiminnan heikentynyt kannattavuus, kun henkilökuntaa joudutaan pitämään poissa työstä koronaltistusten, karanteenien ja pelkkien oireidenkin vuoksi. Työstä pois joutuva henkilö joudutaan korvaamaan yleensä toisella ja siitä aiheutuu kuluja. Työnantaja saattaa olla myös palkanmaksuvelvollinen sivuun siirtämästään henkilöstä, ellei tätä ole määrätty tartuntatautilain mukaiseen karanteeniin.

Ehdotamme siksi, että seuraavaksi valmistellaan erityinen korvaustyökalu, jolla kompensoidaan yrityksille Covid-pandemian vuoksi kasvaneita henkilöstökuluja – riippumatta siitä, onko liikevaihto laskenut. Poissaolot ovat varotoimia, jotka THL on asettanut kaikille sote-ammattilaisille.

Näkeminen ja silmäterveys NÄE ry

Panu Tast
toimitusjohtaja